

EDINOST

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-37. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaševalcem in denar na upravljalstvo. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinost». Podredništvo v Gorici: ulica Giosue Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Kriza poljedelstva v vsej Evropi

Iz vseh delov Evrope se glasi tožbe poljedelstva o slabih uslovih. Položaj stanja, ki preskrbuje druge stanove z najpotrebnejšim za življenje, s hrano, se tako hitro poostrejuje, da se že marsikje, kjer dosedaj poljedelstvo še ni uživalo posebne zaščite, pripravljajo vlade na od pomoč. Ključ poljedelstva torej nikakor niso izolirani samo na naše kraje, kjer je usoda hotela, da so se združile letos posebne neugodne okoliščine — nizke cene in suša. Tudi tam, kjer ni bilo neizprosne suše in kjer se ni imelo tako neposredno prestat gospodarskega denarnega zdravljenja, kjer je zemlja obdajala dobrohotno trud kmetov, je položaj tak, da brede vedno bolj globoko v dolgove in mu skrbi grenijo življenje. Kot vzrok za ta poostreni položaj poljedelstva se navajajo nizke cene za kmetijske pridelke, ki ne stojijo v razmerju z drugimi potrebščinami in splošnimi proizvodnimi stroški, da bi mogli dovoliti kmetu primerne sigurne zaslužke od dela.

Obdelovanje zemlje postaja v vsej Evropi vedno bolj nerentabilno udejstvovanje. Evropa se ne more postaviti po robu močnem prekomorskem pokrajin. Tam je zemlja deželica, neizrabljena in obdajala bolj človeški trud nepogojen kot pri nas gnojena z naravnim in umetnim gnojilom. Ima v sebi skozni stoletja in tisočletja nabranih snovi, potrebnih za rastlinsko življenje, ki so veliko bogastvo. Pri nas je treba napraviti cele industrije s kapitalom milijard in armadami delavcev: da nadomestimo to bogastvo. V prekomorskih deželah je le razmeroma malo ljudi in ker zahteva tam obdelovanje zemlje manjšega truda, more en človek obdelovati dvakrat, trikrat in tudi desetakkrat toliko sveta kot pri nas. Lahko torej preživi tam zemlja tisto prebivalstvo, v Evropi pa ima na hrbtu ne le goste naseljene kmetstvo prebivalstvo, ampak tudi delavstvo različnih industrij, katere ji nudijo neobhodno potrebne industrijske potrebščine, kot umetna gnojila, poljedelske stroje, kredit, državni aparat itd. Jasno je torej, da poljedelstvo v Evropi ne more proizvajati po istih stroških kot ono v Argentini, Kanadi, Avstraliji itd. Cene, ki morejo nuditi prekomorskemu farmerju še nekaj dobička, morejo evropskemu kmetu povzročiti le izgubo, letni primanjkljaj in bledenje v dolgove.

Prva povojna leta je bila ugodna konjunktura pri vseh proizvodnih stanovih. Prodnost je bila med vojno osredotočena večinoma za vojne svrhe in je zaostala ona za življenjske potrebe. Radi tega je po vojni zacvetela vsa mirovna produkcija in so bile cene vsem vrstam blaga jako visoke. Tudi poljski pridelki so dražali enako z drugimi vrstami blaga in so dosegli dvakrat tako visoke cene v zlatu kot pred vojno. V Evropi je kmetijski stan brez dvoma dosti zaslužil tudi z razveljavljanjem denarja, ker se je tako njegova zadolženost zmanjšala. Marsikateri posestnik je mogel tako z lahkoto poplačati predvojne dolge, katerih breme je bilo pri denarni vrednosti pred vojno razmeroma visoko. Bili so časi pred nekaj leti, ko se je poljedelstvo dolžilo, da je imelo največ dobička od inflacije. Vendar živimo v moderni dobi hitro in časi so se bliskovito izpremenili. Danes se v vseh deželah, kjer je bila inflacija, zagotavlja, da je zadolženost poljedelskega stanja v dobi dveh, treh let zopet narasla na predvojno višino, potem ko je bila padla po inflacijski perijodi skoro na ničlo. Ne vzmira toliko višina dolgov, kolikor očitna tendenca naraščanja zadolženosti. Dolgovi sami na sebi niso zlo v gospodarskem življenju, ako so le pogoj dani za odplačevanje letnih bremen teh dolgov.

Obdelovanje zemlje v Evropi pa kaže manjšajočo rentabilnost, ker cene pridelkov neprestano padajo pod pritiskom vi-

soke in dosti cenejše prekomorske produkcije. Cene ameriškega žita so se v zlatu znižale v teku dveh let za kakih 40 do 50%. Padajoča tendenca na dolgo dobo prevladuje še nadalje. V Evropi so se prejšnja leta nahajali produktivni stroški radi razveljavljanja denarja v povsod jako nizko in ti so sedaj pri stabilizaciji vseh valut dosti višji kot v Ameriki. Odtod tako hitra sprememba iz cvetoče konjunkturo v krizo pri evropskem poljedelstvu.

Ze se pripravljajo nekatere evropske države na brambo svojega poljedelstva. Poljedelski stan zavzema v kontinentalni Evropi povsem važno mesto. Prvič tvori precejšen odstotek prebivalstva in je v interesu skupnosti, da se ne vije v dolgotrajni gospodarski krizi. Država je sistem posameznikov in ne more uspevati, ako ne uspevajo tudi posamezniki. Poljedelski stan proizvaja najneobhodnejše potrebščine za življenje in je odvisnost v teh potrebščinah od inozemstva ne samo gospodarska, ampak tudi politična nevarnost. Brani kmeta se pravi braniti politični položaj države v družbi narodov.

Lahko je braniti interese poljedelstva tam, kjer vlada pri preskrbovanju potreb za prehrano primanjkljaj, kjer se mora vsako leto uvoziti del potrebe iz inozemstva. Uvedba uvozne carine mora imeti tam za posledico zvišanje cen za iznos uvozne carine. V tem oziru stoji naša država na vodilnem mestu, ker štiti pri nas kmetijske interese razmeroma jako visoka uvozna carina za žito. Notranje cene se bodo radi tega držale normalno vedno višje kot v inozemstvu. Potrebno čuvati interese poljedelstva so uvideli tudi drugi v Evropi. Lani je uvedla Nemčija uvožno carino na žito, sledila ji je potem Avstrija in pred nekaj meseci po dolgih notranjih borbah tudi Čehoslovaška. Avstrija je te dni zvišala carinsko pristojbino, da bo pri padajočih mednarodnih cenah mogoče bilancirati. Ravnotako poročajo sedaj tudi iz Francije, da se uvozna carina za pšenico zviša od 15 na 25 frankov za 100 kg.

Vsekakor je značilno, da se kmetijski stan pritožuje letos tudi tam, kjer je izpadla letina ugodna, kajti v Avstriji, Nemčiji in Franciji so imeli po statističnih podatkih jako obilno bogato letino. In vendar se poroča, da izgublja poljedelski stan tudi tam na rentabilnosti in vzmirljivo dejstvo je, da desertira kmetstvo prebivalstvo še vedno od zemlje v mesta, v industrijo in trgovino.

Silno krizo pa bodo morali prestat poljedelci letos v tistih krajih, ki so producenti in izvozniki žita in torej ne morejo čuvati kmetijskih interesov z uvožno carino, ker bi ostala brez učinka. Cene bodo morale tam pasti na višino, kot jo bodo diktirali prekomorski producenti, ne oziroma se na višje proizvodne stroške v Evropi. Ako se temu pridruži še nesrečna okoliščina da je trpela dežela na suši in pridelala malo, se mora položaj še poostriti.

Ta razvoj v evropskem poljedelstvu je nad vse vznemirljiv. Ako gremo tako naprej, se bodo rodovitne planjave spreminjale vedno bolj v pašnike kot na Angliškem. Skrajna je torej potreba, da se v povsod v Evropi ščitijo interese poljedelstva kot v Italiji, da ostane še na življenju, a da ne pride Evropa v popolno odvisnost od prekomorskih mladih dežel tudi glede kruha.

Razgovori on. Mussolinija

RIM, 3. Guvernerja Tripolitane in Cirenaike sen. De Bono in on. Teruzzi sta bila danes skupno z ministrom za kolonije on. Federzoniem sprejeta pri predsedniku vlade, ki se je z njimi dolgo časa razgovarjal in so mu poročali o vprašanju sredozemskih kolonij.

Smrt poslanika

BOGOTA (Kolumbija), 3. Tukaj je umrl italijanski poslanik Fran dei Marchesi Medici di Marignano. Danes se je vršil njegov pogreb, katerega so se udeležili diplomatični zbor in zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

Tiranski pakt odobren na včerajšnji seji poslanske zbornice

Poročilo posl. Torre

o zvezi in obrambni pogodbi

RIM, 3. Na dnevnem redu današnje seje poslanske zbornice je bila odobritev zveze in obrambne pogodbe med Italijo in Albanijo. Danes so bile tribune in ostali prostori razpravne dvorane mnogo boljše zasedeni, nego običajno. Ob 16. uri je otvoril predsednik on. Casertano tretjo sejo poslanske zbornice.

Po otvoritvenih formalnostih se je prigrabil k besedi najprej poslanec on. Pisenti, ki je izjavil, da je vložil pri sodišču kazensko ovadbo radi obrekovanja, ter da je dovolil svojim nasprotnikom dokazati resnice. Sprito tega bo dalo odgovor na obrekovanje in včerajšnje besede poslanca on. Barnaba sodišče. Poslanec on. Barnaba je odgovoril on. Pisentiju, da ima za svojo obtožbo tehtne dokaze, katere bo predložil sodišču. Po tem incidentu je prešla poslanska zbornica k razpravi o raznih interelacijah, med katerimi je bila tudi interelacija poslanca on. Morelli, ki se v njej vzmirljivo radi vedno bolj naraščajočega razširjanja inozemskih avtomobilov po državi. Na posamezne interelacije so odgovarjali prizadeti ministri oziroma državni podtajniki.

Po izčrpanju interelacij se je podal na govorniško tribuno poslanec on. Torre, ki je podal svoje poročilo k obem tiranskim pogodbam: «Preiti hočem», pravi poročevalec, «brez slehernega uvoda naravnost k problemu razlogov, ki so privedli našo vladu do sklenitve obeh pogodb. Kakšen je pomen zveze? Odgovorja li nujni potrebi? Na ta vprašanja sem že odgovoril v svojem pismenem poročilu. Sedaj hočem dodati še nekoliko kratkih pojasnili. Albanija je tuja država, ki je Italiji najbližja na nasprotni strani Jadrana. Z njenega obrežja se lahko najlažje ogroža svobodni prehod med obema morjama, na katere meji vzhodni in južni del Italije. Nobena druga država se ne nahaja v takšnem položaju napram Albaniji. Ta poslednja ima za Italijo večjo važnost, nego jo ima Belgija za Anglijo. Neodvisna in prijateljska Albanija pomeni za Italijo v slučaju

konflikta eno skrb manj, ker ji je zagotovljen več ali manj svoboden prehod med obema morjama.

Če pogledamo na Albanijo z izključno balkanskega in albanškega vidika, tedaj mora vsak izmed nas prititi do zaključka, da bo ostala ta država predmet novih in večnih sporov med močnejšimi sosedmi in da bi bilo vprašanje njenega obstoja naravnost nerešljivo. Albanski narod pa ni vreden take usode in ima vsa pravico do obstoja, ki je mogoče edino le v neodvisni Albaniji.

Naj se tedaj presoja to vprašanje bodisi z italijanskega, bodisi z albanškega ali pa balkanskega vidika, se ima vedno opravka s vprašanjem narodne obrambe, ki je enakovredna mednarodni obrambi.

Poročevalec razmotriva nato povode nemirov in vojni, ki so pretresale Evropo v poslednjih 40. letih in prihaja do zaključka, da je bil skoraj vedno balkanski polotok ognjišče teh požarov.

«Zato je vsako dejanje,» zaključuje poročevalec, «s katerim se izključujejo možnosti novih konfliktov, dejanje politične pravičnosti. In s tem sta tudi opravičeni pogodba in zveza, kateri sta hoteli skleniti Italija in Albanija.

Diplomacija spretnih spletk, prikritega ščuvanja in potvarjanja resnice mora vsaj na tihem priznati — ker javno tega nikdar ne bo priznala —, da štiti Italija s svojo politiko ogrožene, da utrjuje pogoje miru ter brani pravico in pravičnost.» (Burna odobravanja.) «Kdor štiti neodvisnost Albanije, štiti pravico in pravičnost.»

Na te poslednje besede se dvigajo poslanci s svojih sedežev in prireajo burna odobravanja in dolgotrajne ovacije na Musolinija, Italijo in Albanijo, katerim se pridružujejo tudi tribune. Za poročevalcem je povzel besedo poslanec on. Gray, ki je predlagal, naj se glasuje o obeh pogodbah potom vzklika. Od 276 v zbornici navzočih poslancev je glasovalo za obe pogodbi 274, dva pa proti. Ob 18.10 je zaključil predsednik sejo z naznanilom, da se bo vršila prihodnja v sredo popoldne.

Prebitek državnih železnik

znaša 156 milijonov lir

RIM, 3. Železniško ravnanje, ki je izdalo včeraj poročilo o finančnem letu 1926-27, ki je zelo zanimivo in razveseljujo obnemem. Iz poročila sledi, da znaša v finančnem letu 1926-27 prebitek državnih železnik 156 milijonov lir.

Besnardovo slovo

RIM, 3. Včeraj se je podal francoski poslanik v Rimu Besnard v palačo Montecitorio, kjer se je poslovil od predsednika poslanske zbornice. Njegov razgovor z on. Casertanom je bil dolg in zelo prisrčen.

Ahmed Zogu

podpisal tiransko zvezno pogodbo

TIRANA, 3. Predsednik republike je podpisal sinoči zvezno in obrambno pogodbo, ki je bila sklenjena 22. novembra med Italijo in Albanijo v Tirani. S tem so dokončane vse formalnosti, ki so bile glasom albanse ustave potrebne za veljavnost pogodbe.

Mednarodna kontrolna komisija v Avstriji se bo razpustila

PARIZ, 3. Poslaniška konferenca je sklenila razpustiti takozvano mednarodno kontrolno in likvidacijsko komisijo v avstrijski republiki z 31. januarja 1928. ker je Avstrija izpolnila svoje obveznosti. Med tem časom pa mora avstrijska vlada izdati zakon, ki bo omejeval izdelavo orožja in vojnega materiala, ter bo morala razpustiti zloglasno organizacijo dunajske občinske policije, ki jo je ustanovil dunajski župan dr. Seitz po krvavih dogodkih v mesecu juliju.

Chamberlain bo posredoval

za sestanek med on. Mussolinijem in Briandom?

PARIZ, 3. Neka ameriška agencija doznava, kakor pravi njeno poročilo, iz zanesljivega vira, da bo Chamberlain, ki je prispel danes v Pariz poskušal pripraviti sestanek med on. Mussolinijem in Briandom. Chamberlain bo spremljal Brianda v Zenevo, kamor se bosta podala na zasedanje Sveta Društva narodov, ki se prične v ponedeljek.

Italijansko-francoski modus vivendi, ki urejuje položaj Italijanov v Franciji in Francozov v Italiji

PARIZ, 3. Uradno poročilo pravi: «Pred svojim odhodom v Zenevo je podpisal Briand z italijanskim poslanikom modus vivendi, ki urejuje v prisrčnem duhu medsebojni položaj podanikov in društev v vsaki izmed obeh držav na njihovem ozemlju. Ze več časa so se namreč vršila med Italijo in Francijo pogajanja za sklenitev dogovora, ki naj bi stremel za tem, da se podpira razvoj odnosov iskrenega prijateljstva, ki naj bi družili obe državi. Minister zunanjih zadev in italijanski poslanik sta soglašala v tem, da ne bosta pričakovala izida onih pogajanj, marveč, da zagotovita že sedaj svojim sonarodnjakom vse ugodnosti eventuelnega sporazuma.»

Sovjetska vojska

MOSKVA, 3. Po vesteh, ki izhajajo očividno iz uradnih krogov, znašajo oborožene sovjetske sile 562.000 mož. Stroški za to vojaštvo, ki so znašali v letu 1924-1925 420 milijonov rubljev, so narasli v letu 1926-1927 na 634 milijonov rubljev, oziroma 6 milijard 340 milijonov italijanskih lir.

Jugoslovenska narodna skupščina

se bo sestala 12. decembra

BEograd, 3. Predsednik narodne skupščine dr. Ninko Perić je posetil danes načelnika vlade Veljo Vukičevića, s katerim se je razgovarjal o sklicanju narodne skupščine in o njenem delu. Dr. Perić je izjavil novinarjem, da se bo narodna skupščina sestala 12. decembra ter da ji bodo tedaj predloženi zakonski načrti, ki jih je vlada odobrila tekom poslednjih dni, kakor na pr. zakonski osnutek o nošenju orožja, nadalje zakonski predlog o centralni upravi ter drugi, ki jih bodo posamezni skupščinski odbori proizvedli od tega dne.

Danes se je kralj povrnil iz Topole v Beograd. Takoj po svojem prihodu je sprejel predsednika vlade Vukičevića, ki mu je predložil v podpis ukaz o predložitvi nekaterih zakonskih predlogov narodni skupščini. Razen tega je kralj podpisal ukaz, s katerim se dovoljuje finančnemu ministru dvomesen dopust, ki mu je potreben v svrhu zdravljenja v inozemstvu.

Popoldne se je sestel odbor za proučitev zakonskega predloga o sodnikih, ki je razpravljal o prvem poglavju tega osnuteka, o pogojih za doseg sodniškega poklica.

Jugoslovensko-avstrijska trgovinska pogajanja

BEograd, 3. Danes so se nadaljevala pogajanja med jugoslovensko in avstrijsko delegacijo za zaključitev nove trgovinske pogodbe. Pred kratkim so bila pogajanja za nekaj časa prekinjena, ker je avstrijska delegacija zahtevala od svoje vlade navodila glede jugoslovenskih zahtev v zadevi izvoza.

Nov komitski napad

na jugoslovensko orožniško postajo

BEograd, 3. Danes ob 19. uri je napadla orožniška postaja v Griljani pri Carevem selu bolgarska komitska tolpa, ki je štela 8-10 oseb. Orožniki, ki so se spravljali že k počitku in niso bili niti najmanj pripravljeni na takšen napad, so kljub tem okoliščinam spoznali, da so napadeni in niso izgubili vsled tega hladne krvi, marveč so sprejeli boj. Komiti so se morali umakniti. Za njimi je bilo takoj odposlanih več orožniških patrulj.

Izmenjava listin

o ratifikaciji francosko-jugoslovenske pogodbe

BEograd, 3. Iz Pariza poročajo, da sta si francoski zunanji minister Briand in jugoslovenski poslanik Spalajković izmenjala listine o ratifikaciji prijateljske pogodbe in arbitražne konvencije. Poslanik Spalajković je ratifikacijske listine s podpisom Brianda in predsednika republike Doumergueja odposlal v Beograd.

Društvo profesorjev za zblizanje med Jugoslavijo in Grčijo

BEograd, 3. Nekaj jugoslovenskih profesorjev, ki so potovali po Grškem, je skupno z grškimi profesorji sklenilo ustanoviti posebno društvo za vzdrževanje medsebojnih odnosov, za boljše poznavanje razmer v obeh državah ter za zblizanje obeh narodov.

Obsoda bivšega pomočnika jugoslov. notranjega ministra

BEograd, 3. Danes se je pred tukajšnjim sodiščem vršila zanimiva obravnava proti Jorgu Jeleniću, nekdanjemu pomočniku notranjega ministra na tožbo poslanca dr. Žerjave. Jorga Jelenić je nedavno objavil v beograjski «Politiki» članek, v katerem je napadel dr. Žerjavo zaradi njegovega stališča glede obrestne mere v novi podružnici državne hipotekarne banke v Ljubljani. Tožbo proti Jeleniću je vložil poleg dr. Žerjave tudi poslanec dr. Budisavljević. Obtoženec se je izgovarjal, da ni bil zadostno informiran in da je napadel dr. Žerjavo samo radi tega, ker je branil le slovenske interese. Sodni dvor je v svoji razsodbi izrekel, da Jelenić ni mogel dokazati ga obsoditi na 2 meseca zapore, svojih klevet ter ga je vsled 3000 Din denarne globe ter na

Štališka
(TRGATJE V KOLNU)
ZAVOD D. BOWEN-PINETTI
TRST VIA FILZI 23-TEL. INT. 40-53

Odprta je
lekarna v Barkovljah
Riviera 5
(1269) Lastnik L. NARABAGLIA.

BERLITZ-SCHOOL
Trst, Via Fabio Filzi 23 - telef. 44-82
Pouk in prevodi v vseh jezikih.

Gospodinjje !! Pri nakupu perila in manufakturne blaga dajte prednost velikim skladiščem v Trstu, Via Genovska št. 21 (prej Campanile)
MARIA ACCERBONI
kjer se služijo slovenske odjemalke že toliko let. Bogati dohodit perila, platna visokega 150, kotenine po 4-50, gobastih, damskih in brisav L 7-90, ham-burske volne L 3-50, nogavice in volan-cin po najnižjih cenah. (1086)

Zapomnite si!
Ako hočete prihraniti na stotine lir pri nakupu pohištva, tedaj je neobhodno potrebno, da se obrnete naravnost na
VELIKO TOVARNO POHIŠTVA
Inklusnega in navdnega z LASTNO ZALOGO
G. BIECHER
TRST - Via dell'Industria št. 73 - TRST
Prodaja se tudi posamezni kosi. 1057
Embalaze in točne pošiljke na deželo.

F. SAMOKEC - ŽIBERNA
Trst, Via Cesare Battisti 20, tel. 3341
pere in lika vsakovrstno perilo, čistekemično in barva obleke

plačilo po 5000 Din vsakemu tožitelju za njuno obrekovano čast.

Delo v Ženevi

ZENEVA, 3. Na današnji seji komisije Društva narodov za razorožitveno konferenco se je vršila živahna debata glede določitve datuma potoke zasedanja te komisije. Litvinov je predlagal, naj se ta datum že sedaj določi in naj se prične prihodnje zasedanje 10. januarja. Nemški delegat grof Bernsdorf je k predlogu Litvinova stavil dodatni predlog ter je prosil, naj se v svrhu proučitve njegovega dodatnega predloga seja za nekoliko minut prekine. Debata se je končala s sklepom, da se komisija ponovno skladi dne 15. marca 1928. Ta sklep so odobrile vse delegacije razen ruske. Po kratkem nagovoru je nato predsednik zaključil zasedanje.

Ruski delegat Litvinov

se bo sestal z Briandom

ZENEVA, 3. Litvinov in najbrže tudi Lunačarski bosta ostala v Ženevi do ponedeljka ali pa celo do torka, torej do pričetka 48. zasedanja Sveta Društva narodov. To podaljšanje njunega bivanja v Ženevi se spravlja v zvezo z uradnimi razgovori med Pavlom Boncourjem in Litvinovom. S francoske strani se zanikuje, da bi bil za te privatne razgovore dal inicijativu Pavel Boncour. Glasom govorice, ki se širijo v ženevskih krogih, je prvi razgovor med Briandom in Litvinovom določen za nedeljo popoldne.

Otvoritev 15. kongresa ruske komunistične stranke

MOSKVA, 3. Včeraj ob 18. uri se je v veliki andrejevski dvorani v Kremli otvoril 15. kongres ruske komunistične stranke. Ob otvoritvi je bilo navzočih 1400 delegatov, med katerimi je bilo tudi mnogo inozemcev. Glavni tajnik stranke Stalin je imel otvoritveni govor. Izgleda, da namerava opozicija na kongresu staviti zahtevo, naj se odloči njena politična usoda.

WASHINGTON, 2. Podpredsednik Združenih držav general Karel Dawes je izjavil, da nikakor ne namerava kandidirati na predsedniško mesto države pri predstoječih volitvah. Kar se tiče kandidata republikanske stranke je dejal, da bi bil za to mesto najbolj pripravljen guverner Loudon.

Tedenski pregled

V Trstu, 3. nov. 1927.

ITALIJA

Kot smo javili, se je v četrtke pričelo redno jesensko zasedanje poslanske zbornice. Zasedanje je trajalo 17 dni. V tem tednu so se vršile prve tri seje, važna je bila predvsem poslednja, ker je poslanska zbornica na slovesen način odobrila zakonski načrt o prijateljski in arbitražni pogodbi med Italijo in Albanijo, ki je bila podpisana lani, 26. novembra. Poleg te je pa sprejela na znanje tudi drugo tiransko zvezno in obrambno pogodbo. Ni je pa ratificirala, ker po členu petem ustave ni potrebno, da poslanska zbornica odobri zakonski načrt kakšne pogodbe, ki ne nalaga državi nikakih finančnih bremen in ki ne uvaža nikakih teritorialnih sprememb. Pogodbo bo podpisal kralj in s tem bo postala veljavna.

V ostalem se je bavila poslanska zbornica doslej z zakonskimi načrti, ki niso prvotne važnosti. Za prihodnji četrtak pa je napovedana tajna seja zbornice, ki se bo tedaj bavila s svojim notranjim proračunom in z nekaterimi spremembami poslovnika zbornice.

Včeraj sta si načelnik vlade in poslanik čilske republike v Rimu izmenjala listine o arbitražni pogodbi, ki je bila v obeh zbornicah ratificirana.

Ko je bila objavljena zvezna in obrambna pogodba med Italijo in Albanijo, se je inozemski, predvsem francoski in jugoslovanski tisk zelo razburil. V javnosti je prodrla vest, da bo jugoslovska vlada protestirala proti tej pogodbi pri Družbi narodov, a je bila kmalu spet demantirana. Agencija «Avala» je objavila članek, v katerem kritizira to pogodbo, češ da ni bila sestavljena v duhu Družbe narodov.

INOZEMSTVO

V Jugoslaviji se pripravljajo nove spremembe v vrhovni državni upravi. Poseben ministrski odbor je izdelal načrt zakona, po katerem bo ukinitveni šest ministrstev, ki bodo deloma priključena ostalim 12 ministrstvom, mesto ministrstva za narodno zdravje in ministrstva za agrarno reformo pa bosta ustanovljena dve posebni direkciji. Poleg tega se pripravila za narodno skupščino še več drugih pomembnih zakonskih osnutkov. Z novimi zakoni se bodo izenačili zakoni, se bodo uredile občinske uprave, sodišča, ustvaril se bo nov učni načrt za osnovne, srednje in visoke šole.

V noči od torka na sredo se je na progi Kočane-Stip skoro spet zgodila težka nesreča. Ena izmed komitskih trojk je pripravila nov železniški atentat, ki pa se je k sreči ponesrečil. Pod tračnico je bila postavljena mina, ki jo je želez. čuval še pravočasno odkril. Kmalu za tem je privozil po tej progi potniški vlak, ki se mu pa ničesar ni pripetilo. V teku je stroga preiskava. Ljudstvo sodeluje pri zasledovanju zločincev z vso vnežmo.

V Ženevi so se tokom tega tedna pričela dela za razorožitveno konferenco. Običajno zavladava v Ženevi po zasedanju Družbe narodov mir. Letos pa je bil ta počitek prekinjen. Koncem minulega tedna se je pričelo delovanje gospodarske in finančne komisije Družbe narodov. Važ-

no je delo gospodarskega odbora, s katerim se je pričelo, kot je to določila poslednja mednarodna konferenca, reševanje svetovne gospodarske krize. Diplomata Stresemann in Loucher sta videla baš v tem najvišjo in poslednjo nalogo Družbe narodov. Predvsem pa je treba omeniti zasedanje komisije za mednarodno razorožitveno konferenco in pa predloge, ki jih je stavila ruska delegacija na prvi seji te komisije. Ruski predlogi so šli za tem, da se po vsem svetu docela zatire militarizem in vse, kar je z njim v zvezi. Po tem predlogu bi se ukinitile vojske, uničilo vse orožje, ukinile tovarne, razdejale utrdbe, odpravila vojna ministrstva, z eno besedo vse, kar bi se moglo četudi v najnedolžnejši obliki, nanašati na vojno. Razprava o tem predlogu je bila odložena. Pa tudi če bi ne bila, bi se pač nikakor ne mogel do- seči sporazum, ker pač nobena država ne bo pristala na tako

popolno in radikalno razorožit- lev. Je pa še drug problem, ki se ima rešiti ob tem času v Ženevi: poljsko-litovski spor. Poljska in Litva ne gojita pravzaprav nikakih medsebojnih diplomatskih odnosov in to že ves čas svojega obstoja ne. Gre se za Vilno, ki jo je Poljska zasedla, česar pa Litva seveda neče priznati in, kot je Voldemaras, litovski ministrski predsednik, izjavil, nikoli priznala ne bo. Velešile so pri obeh vladah dose- gale, da se bo reševal spor v Ženevi, kamor sta že odpotovala Pilsudski, predsednik poljske republike, in pa omenjeni Voldemaras. Za prilike in so- vrastvo, ki vlada v Litvi proti Poljski, je zanimivo omeniti, da je vlada izročila vrhovno povelj- ništvo nad litovsko vojsko na- čelniku generalnega štaba Shu- kaykasu. To pa kaže radi tega, ker bi se imelo za časa Volde- marasove odsotnosti v Litvi pro- glasiti izjemno stanje.

DNEVNE VESTI

Disciplinacija cen

Ministrstvo za nacionalno gos- podarstvo je izdalo navodila za poslovanje med sindikalnih od- borov glede določanja cen. Okrožnica naglašja, da v uvedbo med sindikalnih odborov hoče vlada direktno posredovati pri disciplinaciji cen. Med sindikal- ni odbori imajo nalogo izslediti izvirne cene za prodajo na drobno.

Kot temeljna cena se ima raz- zumeti izvirna cena v onih po- krajinah, kjer je glavno proiz- vodno središče doličnega blaga. Če pa se blago prodaja izven po- krajine, kjer se proizvaja, bo sestavljena temeljna cena iz iz- virne cene in prevoznih stroš- kov, kateri poslednji se izra- čunajo za prevoz po najkrajši poti.

Važno je ono navodilo, ki do- loča, da ima prefekt pravico do- ločiti sporno ceno oblastnim po- tom, ako se v med sindikalnem odboru ni mogel doseči tozadev- ni sporazum. Omeniti je treba dalje, da ostanje občinske ko- misije za podeljevanje in odvze- manje trgovinskih koncesij, za kavcije in kazni, ki so določene za kršitelje predpisanih cen.

Glede cen onega blaga, ki ne bo zapadeno v seznamu urad- nih cen, bodo morali trgovci do- ločiti stalne cene, katere bodo naznačili s posebnimi napisi v oknih ali v notranjosti proda- jalnice. Nadzorovanje glede tega predpisa je poverjeno pokrajins- kim trgovskim zvezam.

Okrožnica določa končno, da se podeljevanje trgovskih dovol- lenj zasebnikom popolnoma us- tavi. Dovoljenja se bodo izda- jala v bodoče samo živilskim organizacijam, konsumnim za- drugam, industrijskim podjet- jem in prodajalnicam, ki jih bo vodila ustanova «Dopolavo- ro». Vsaka izjema v prilog pri- vatnim trgovcem bo morala biti utemeljena z razlogi skrajne potrebe in neodklonljive nu- jnosti.

NOVI VOJNOODŠKODNINSKI MNOŽITELJ

Novi vojnoodškodninski mno- žitelj je določen z ministrskim odlokom, ki je bil objavljen v uradnem listu «Gazzetta Uffi- ciale» od 2. t. m., na sledeči na- čin:

a) 280% za pokrajine Ancona, Belluno, Brescia, Forlì, Mantova, Padova, Ravenna, Rovigo, Siracusa, Sondrio, Treviso, Vi- dem, Benetke, Verona, Vicenza (vštevši planoto Asiago) ter za vse pokrajine Julijske Krajine in Tridentinske Benečije.

b) 220% za pokrajine Bari in Chieti.

Novi množitelj bo veljal za dela, ki se izvršijo po 15. dnevu od objave gori omenjenega od- loka, in do nove odredbe.

Sveti Miklavž

Zopet se je vrnil k nam. V vse- lje otrokom in v radost starišem, ki čutijo ob veselju svojih otrok tudi sami prijetno ugodje. Zato bodi pozdravljen, Sveti Miklavž! Kdo se ne spominja svojih otro- škinih let, ko je veroval v otroški naivnosti in realno existenco bra- datega Sv. Nikolaja! Takrat je bil pač zanj Miklavžev dan, še bolj pa Miklavžev predvečer, nekaj ta- ko lepega in privlačnega, nekaj tako pravljničnega kot Sveti večer ali pa Velika noč sama. Kako lepo sliko je nudila včasih naša pripro- sta vas na ta večer! V dvoranah se je pripravljala Miklavžev večer. Koliko je bilo gibanja med ljud- mi! Ta je hotel predstavljati Mi- klavž, oni je hotel biti angel tretji je hotel biti parkelj. Cetr-

se je veselil darov. Starši, bratci in sestre, vsi skupaj so nosili ves dan na skrivaj, da bi jih sino- vi ali mlajši bratci in sestre ne videli, zavojke in zavitke z naslo- vi svojih dragih in ljubljanih. — Celi kupi daril so se gromadili in čakali svečanega trenutka, ko bo si- volasi in belobrudi Miklavž od- prl svoja častita usta, povedal le- po in gorko besedo, nato pa odprl svoje dobrohotno srce in razširil svoje radodarne roke. In potem trepet otrok, preplasceni njih po- gleadi, njihovo nerodno in plašno govorjenje. In šiba za neubogli- vega, kazena za lenega, bogato da- rilo za pridnega. Vsi ti prizori so imeli na sebi nekaj prijetnega, ki je bilo združeno z vzgojnim in ko- ristnim. Drugod so se zbrali do- mači fantje in dekleta ter primi- tivno oblekli Miklavža, grotesk- no ošemili hudiča in nerodno o- lepšali angela. Potem pa po vsej vasi! Strahovit je bil trepet otrok, ko so zaslišali okrog hiše rožlan- je verig. Stiskali so se k mate- ram, ležli pod klop in z izbuljeni- mi očmi ter trepetajočim srce- čakali, kdaj se bo prikazal v hiši visoki Miklavž. Miklavža se niso bali. Njega so si predstavljali do- hudčev, ki so tako strahovito rož- brega in radodarnega. Bali so se ljali s svojimi verigami in nosili na ramah koš, v katerega so me- tali lene in zlobne. Pa hudiči se niso pokazali v hišo, ostali so v veži in le tu pa tam je kdo pomo- liti svojo kosmato glavo v kuhinjo ali v sobo. Miklavž je delil orehe, suho grozdje, lešnike in suho sadje. Ni bil bogat ta Miklavž! — Kje bi vzel, če je bila vas rečna in ubožna in tudi otroci revnih star- šev niso mislili na bogate darove. Zanje so pridelovali v nebesih le orehe in suhe bruske. Svečan je bil trenutek, ko je Miklavž vzdig- nil svoj prst in z dostojanstvenim glasom vprašal: «Deset zapovedi, ali jih znaš?»... «Si se naučil čita- ti?»... «Koliko je 5x5?»... «Si bil priden, si ubogal mamico?» Otro- čiček je odgovarjal in klečal kot bi ga izklesal umetnik iz mramor- ja. Ni gnil potez v obrazu, ni si upal odmakniti oči od ene točke, v katero je strelal. Zdelo se mu je, da ga neprestano opazujejo gore- če oči iz za vežnih vrat. En sam rožljav verig — in kot bi navezal električni tok skozi njegovo telo — je šlo po njem, da si ni upal zavpiti. In potem še resna Miklav- ževa beseda o pridnosti in pobož- nosti ter obljuba, da se povrne drugo leto, ki bo gotovo boljše od letošnjega. Tudi ta Miklavž je nadomestoval mamici šibo in ji pomagal vzgajati otročičke.

In je še tretje veselje, ki je ča- kalo otroke na vasi. Nastavljali so. Ves dan so govorili, da bodo nastavljal krožnik, skodelico ali Bog vedi še kaj. Ves dan so se šu- lili okrog mame in jo izpraševali o Svetem Miklavžu, kot bi slu- tila, da ima mamica ozko znanje s svetim Miklavžem. In gredo spat s sladko mislijo v g.avi, ki jim ponoči pričara sladkih sanj.

Spominjam se na m'adostna le- ta. Zvečer sem bil nastavljen na ok- no krožnik. Nato me je spravila mamica v posteljo. Nešteto misli se je prerivalo po moji glavi, da nisem mogel zaspati skoro ceo noč. Hotel se videti, kdaj bo prišel Miklavž in natrosil darov na krož- nik. Sklenil sem, da celo noč ne zatisnem oči. Mamica je ležala po- leg mene. Večkrat je pogledala, če že spim. Nisem spal. Pa sem se spomnil, da mi je rekel sosedov: «Saj ne nosi Miklavž, mama pri- nesel» Bil je to prvi dvom, ki je oskrnil mojo lepo misel o Mi- klavžu. Popolnoma pa tem vsak- danjim besedam nisem mogel ver- jeti. Kakor hitro bi jim verjel, bi zame darovi na krožniku zgubili vso vrednost. Ker jih je nosil Mi- klavž, ker so prihajali iz nebes, so bili nekaj vredni. In takrat, v po- stelji, sem podvomil. «Čemu ma- mica ne spi? Morda pa je res o- no?» In ta misel me je tako mu- čila in mi prinesla tako radoved- nost, da res nisem hotel zaspati. Toda moje mlado telo je vendar premagal spanec. Zasnul sem in v sanjah gledal Miklavža, kako se

je posvetoval z mamico, oba sta stopila počasi v sobo in prinesla raznih daril na krožnik. Tedaj me je zbudil šum pri mizi, kjer je stal krožnik. Planil sem po koncu in zagledal mamico, kako je stala pri mizi. Ko je videla, da sem se zbudi- l, je prihitela k meni in me ob- jela. «Saj ni nič. Šla sem samo po- gledet, če je že nosil Miklavž.» — «Ali je že nosil?» sem vprašal, pa je bilo v moji besedi nekoliko ra- zočaranja. «Da» je odvrnila ma- mica in mi prinesla krožnik, poln raznovrstnih daril. — Od takrat pa so zgubili darovi, ki jih je no- sil Miklavž skoro vso privlačnost zame. Kajti kolikor sem ljubil mamico, tisti večer in potem ji nisem verjel več, da nosi Miklavž darove.

Tako se je praznoval včasih ta praznik mladih in nedolžnih src, praznik mladine in praznik ljube- nih mamic, ki se vesele s svojimi otroci. In če ne več v vsej svoji popolnosti, se vrši na skoro isti način Miklavžev večer še vedno. Zato pozdravljen, sv. Nikolaj!

Dr. B.

Miklavžev semenj

Sindikata kramarjev je prosil, naj bi prefektura dovolila povod- nom praznika sv. Miklavža, da se prične običajni semenj že v nedeljo, 4. t. m., torej danes.

Kr. prefektura ni smatrala za umestno ugoditi tej prošnji, in sicer iz naslednjih razlogov: ob- ičajno se semenj vrši ne samo 6. dec., marveč tudi prejšnji dan. Torej sta v to svrhu itak že do- ločena dva dneva. Zadostnih razlogov ni, da bi se kršil ne- deljski počitek.

IZ NAŠEGA URADA

Elizabeta Perić - Piran. Vaš re- kurz se nahaja na računskem dvor- u pod št. 24092.

Za to zadevo se je interesiral tudi združenje vojnih pohabljen- cev v Piranu.

Dne 6. januarja 1928. je bil pre- dan rekurz državnemu pravdni- štvu.

19. novembra 1928. so se vendar dobile zahtevane informacije in rekurz je bil vrnjen računskemu dvoru, v svrhu rešitve. Smo po- žurili!

Josip Boržan - Boste: Ne najde- mo nobene prošnje na računskem dvoru, ki bi se glasila na Vaše ime. Potrebujemo natančnejši podat- kov kakor: pozicijsko ali protokol- no število, katero zveste na Vaši občini i. t. d.

Josip Bassanese: Smo ponovno po- žurili, a ne gre tako hitro! Voj- no ministrstvo ima odgovoriti pre- ko 30 tisočim takim in enakim slu- čajev. Velja potrpeti!

Anton Mihelj - Trst: Vaš rekurz se nahaja sedaj na računskem dvoru, kjer smo po- žurili.

Anton Japodnik - Podgrad: Na računskem dvoru ne dobimo Va- šega rekursa. Proti kateremu ne- gativnemu dekretu ste rekurirali?

Ako Vam je bila odbita vojna pokojnina, ker še niste dosegli predpisane starosti ob času smrti sina in ker ste bili zmnožni koristo- nosnega dela, a se je Vaše zdrav- stveno stanje sedaj poslabšalo, ni- ste imeli rekurirati na računski dvor, temveč bi morali vložiti no- vo, z vsemi predpisanimi doku- menti opremljeno prošnjo na: «Di- rezione Generale delle Pensioni, Ufficio Terre Redente, Viale del Re, Roma».

Josip Danon - Trst: Ravnatelj- stvo državnih železnic ne sprejema o- sobja iz ekonomskih razlogov. Je 3 tisoč bivših uslužbenecv starih pokrajini, ki so bili vpoklicani pod orožje in ki po dopustu niso do- bili svojih mest, med temi so bili celo taki ki so se tudi bojevali. Jasno je da ob takih razmerah ni nade na zopetni sprejem v službo.

I. V. 30. Se rešujejo tudi takšni slučaji, ampak vsak za sebe. Po- čakajte na poziv!

I. Malenčič - Trst: Pridite v urad. Tajništvo.

Iz tržaškega življenja

Avto je je «pobožal»

Ko je 16-letna Celestina Popo- vich, stanujoča v ulici XX Set- tembre št. 1, včeraj okoli 11. ur, hotela čez ulico Carducci, se na križišču ulice Ginnastica ni u- tegnila umakniti nekemu avto- mobilu, ki jo je — ker je sofer naglo zavil v stran — le naraho- lo «pobožal» z blatobranom po des- ni nogi. Z istim avtomobilom je bila mladenka, ki je zadobila nezmatne praske, a se je precej prestrašila, prepeljana v mestno bolnišnico, kjer je dobila potreb- no pomoč.

Včeraj popoldne okoli 17. ure se je neki motociklist zale- tel v ulici D. Bramante s svojim vozilom v 29-letno služkinjo Antonijo Treu, stanujočo v uli- ci S. Maurizio št. 11, in jo po- drl. Pri padcu je ženska zado- bila precej hudo rano na čelu ter si tudi nekoliko pretresla možgane. Po prvi pomoči, ki jo je dobila v mestni bolnišnici, je bila na lastno željo prepuščena domači negi.

Razna nezgode.

Pri delu v tovarni olja pri Sv. Andreju, ko je hotel pogledati v kotel, v katerem se je kuhalo olje,

je 29-letnemu kurjaču Leopoldu Ferretiju, stanujočemu v ulici Riborgo št. 5, puhal v obraz pla- men, ki je nastal iz izhlapelajočih plinov, ter ga hudo opekeli tudi po rokah. Nesrečni strojinik je bil pre- peljan z nekim avtomobilom v mestno bolnišnico, kjer so ga spre- jeli v dermatološki oddelku. Zdravitvi se bo moral najmanj 3 tedne.

30-letni mehanik Peter Or- lando, stanujoč v ulici Udine št. 38, je sinoči točil vodo v neki re- zervuar pred hangarjem št. 4 v prosti luk V. E. III. Ko je bil re- zervuar poln je Orlando stopil na lesto, da bi odmaknil vodovodno cev. Pri tem poslu mu je pomagal neki delavec, ki je nenadoma po- tegnil cev, ki jo je Orlando se dr- žal na drugem koncu, k sebi. Rač- sunka je Orlando zgubil, ravnotež- je in padel z višine kakih 5 me- trov. Pri padcu se je hudo poobil po levi nogi in najbrž si je tudi po- škodoval kost. Dobil je prvo pomoč od zdravniške rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišni- co, kjer so ga sprejeli v kirurški oddelku.

Ko je 29-letni težak Izak Op- pelheim, stanujoč v ulici Riborgo št. 25, včeraj popoldne nakladal na glavnem kolodvoru zaboje po- maranč na železniški voz za tvr- ko Klummann, je radi nesrečne kretnje zgubil ravnotežje, padel z višine kakih 4 metrov ter se poobil po raznih delih telesa. Z avto- mobilom rešilne postaje je bil prepe- ljan v mestno bolnišnico, kjer je dobil potrebno pomoč, nato je bil na lastno željo prepuščen domači negi.

12-letni Sergij, Zeitel, stanuo- joč v ulici Giulia št. 32 je sinoči okoli 18. ure skočil v omenjeni ulici na enovprezni tovorni voz, na katerem je sedel poleg voznika tu- di približno 12-leten deček. Ko je kmalu potem Zeitel hotel skočiti z voza, ga je deček menda iz gole nagajivosti pahnil, tako da je pa- del na tramvajске tračnice, zlo- žene kraj ceste, ter se pri tem hu- do poobil po levem kolenu. Fantič je dobil prvo pomoč v mestni bo- lnišnici, kamor ga je sprejela ma- ti. Ozdravil bo v 2 tednih.

Porota

«Brill je uničil tri družine»
pravi inženir Bonivento
Brill sledi apatično zaključnim
taktom obravnave.

Na stotine ljudi sledi z vso po- zornostjo obravnavi, ki že štiri dni zaposluje tržaško poroto. Ljudje stoje po stopnicah sodnice in ob popoldanskih razpravah celo na cesti, brez upanja do vstopa in ča- kajno novice. Toda obravnava gre neizprosnno svojo pot, nič novega, kar bi zamoglo spreminiti usodo Brilla, ni do danes prišlo na dan.

Brill je popolnoma miren — zdi se celo, da ga obravnava zanima v njenih podrobnostih. Sedi na kon- cu klopi v kletki, glavo naslonjen ob dlan in v tako tiho napravi kakšno opazko. Odvetnik Matosel-Loriani se celo obrača do njega za nasvete, posebno kar se tiče zasli- ševanja obrambnih prič. Brill pri imenovanju prič takoj sam odloči, ali je potrebno njeno zasli- šanje in dela pri tem še razne druge opazke. Tudi ko prič izpo- vedujejo stvari, ki so v močnem protislovju z njegovim dnevnikom, Brill čisto mirno odgovarja, kakor da bi pobijal kakšno teorijo. Ven- dar pa začneja dvomiti že sam o sebi, njegove trditve o nezvestobi in slabem življenju njegove žene niso več tako brezpogojne in zdi se, da začneja polagoma verjeti pričam, ki enoglasno trdijo, da je bila njegova nesrečna žrtev ne- dolžna in dobra.

To se je posebno opazilo pri za- sliševanju inženirja Viktorja Bo- niventa, ki je sledilo mogočnemu prekanju med braniteljem in to- žečo stranko.

Inženir Bonivento je v splošnem in v podrobnostih povedal, kar najdemo zapadeno v izpovedih obtožiteljskih prič. Opisal je nešteto prizorov, ki naj bi služili v ilustra- cijo obtožiteljskega značaja. Brill je je vedno brutalen in brezobziren. Ni se spremenil niti po rojstvu pr- vega otroka. Ines je morala več- krat bežati z doma in je radi tega resno obolela. Sodna ločitev u- klena, od katere so Boniventovi u- bili vedno brutalni in brezobzirni, vega otroka. Ines je morala več- pali na spremembo položaja, je vse le še postrela. Brill ni nikdar skrbel za družino. «Niti enega žepnega robca ni Brill kupil svoji ženi», pravi inženir Bonivento.

«Moja hči je skrivaj zastavila celo poročna darila, da je zamogla pla- čati babico ob porodu. Jaz sem skrbel za vse — za oba otroke, od njih rojstva dalje, in za zakonca, od dneva njiju poroke. Brill je po- polnoma uničil tri družine», zaključuje inženir Bonivento.

Odvetnik Matosel: Sedaj se po- ročite, kaj ne?

Inženir: Da. Pa to ne spada k stvari.

Amalija Renčelj je stanovala v hiši, kjer sta stanovala zakonska Brill. David se ji je zdel zaljubljen v svojo ženo, dočim Ines ni kazala tega. Priča pravi, da se tudi Ines ni posebno brigala za otroke. Brill pa je imel hčerko vedno v rokah, je pestoval in poljubljal.

Tudi Andreina Badalal priča v tej obravnavi. Ta je slišala od dr. Edvarda Mucha, da se mu gospa Ines Bonivento smili, ker trpi ra- di slabega ravnanja.

«Vi ste nekaj dejali, da ste videli dr. Mucha samega s Ines?»

«Tega nisem dejal»
Predsednik pokliča pričo Tama- ro, ki je prejel to trdilo. Dr. Edvard Much se je baje tudi izrazil, da je poročil Ines po sodni ločitvi. Toda Badalal vdrži to trditev in Tama- ro — tudi.

Nastopi priča Karolina Supan- cich, ki je družinska prijateljica Boniventovih. Ona je sprejela Ines k sebi po njenem begu. Ta priča opiše neki dogodek v ulici Piline. Nekega dne se je nahajala ona s Ines v tej ulici, ko je nakrat Ines skočila v neko vožo, vsa preplaše- na. Priča se je ozrla po ulici in zapazila Brilla. Ines je prišla koj iz tiste vože in začela bežati po ulici. Brill je hotel teči za njo, to- da priča se je postavila v bran. Brill je začel takrat kričati: «Fer- ma, ferma!» Pozneje je Brill iz- razil, da ko bi takrat imel samo- kreza, bi brez drugega srehal na Ines.

Priča Trampus Josipina se na- haja v bolnišnici. Zato predsednik čita njene izpovedi. Ta priča ve, da so Boniventovi vedno skrbeli za družino Brill. Prehrana, stana- rina in obleke, vse je šlo na njih račun. Ines je bila dobra, ponižna in ljubezniva in dobra mati. Brill jo je tepel vsak dan in ji večkrat metal, kamor je priletelo, žlice vi- lice in celo svečnike. Petnajst dni pred smrtjo ji je Ines dejala, da ji je hudo, ker mora živeti na račun staršev. Ob tej priliki je izrazila bojazen med Brillom. Priča po- darja večkrat, da se Ines ni mo- gelo očistiti ničesar slabega.

Renata Canali je bila priča pri- zoru v gledališču. Opisala je zločin, kakor smo ga že večkrat opisali. Ve pa se to podobnost, da je Brill izstrelil zadnje tri strele iz dalje- v kakih 20 centimetrov. Prvi strel je Brill oddal izista stebra.

Student Klavdiu Torresella igra nehot v tej obravnavi eno glavnih vlog.

Predsednik: «Vi ste poznali gos- po Boniventovo. Ste li imeli kak-šno razmerje z njo?»

«Ne, nikoli!»

«Ste ji morda dvorili, ali kaj podobnega?»

«Ne, nikoli!»

Priča pove, da je le enkrat spre- mil Ines, ker ona ni imela dečnika. Po poti sta srečala Brilla, ki je takoj vrcnil.

«Vi ste kdaj priznali Brilla, da se razumeta z Ines?»

«Nikoli» — to so vse izpovedi bojne fantazije! Brill me je vedno naskakoval z neumnimi vprašanji. Spremljal me je hotel povsod, tu- di na intimne sestanke.»

«Za Božič l. 1923 ste bili v Bo- logni?»

«Ne, v Trstu — za Božič so univerte zaprte!»

«Torej informacije tistega fa- maznega informativnega urada ne odgovarjajo resnici?»

«To je blaznost. Jaz sem bil v Trstu!»

Odvetnik Matosel-Loriani: «Ve- priča, da je gospa Ines, takrat gos- podična Boniventova, bila lepa?»

Priča: «Zelo lepa! Očarujoča!»

Odvetnik: «Seveda, imela je ve- liko obžalovanje?»

Priča: «Da — toda po zaroki se ji nihče ni več približal, ker so vsi poznali tega ljubosumneža.»

Vstopi Danese inženir Guido. Ne- ve skoro ničesar o tem, kar navaja Brill v svojem dnevniku.

Predsednik: «Je li res, da ste vi dejali Brilla, da ste nekaj videli iti s postaje južno železnice Ines z nekim mladeničem?»

Priča: «Dejal sem drugače. De- jal sem, da sem videl neko gospo- dičino, ki je šlišla Boniventovi, z nekim mladeničem, o katerem mi- šli Brill, da je Torresella.»

«Je li res, da ste vi odsveto- vali Brilla poroko?»

«Tega ne vem. Vem, da sem predložil Brilla nevarnosti in sitnosti zakona.»

«To nima pomena. Ste mu li odsvetovali, ker je imel poročiti ravno Boniventovo?»

«Morda tudi, toda le radi te- ga, ker sem poznal obtoženčovo naravo.»

Marija Tamaro roj. Damini.

«Ste li vi kdaj rekli obtožen- cu, da je pok. Ines imela ljubavno razmerje z nekim poročnikom Massa?»

«Ne. Moj Bog, se ne spomi- njam. Morda sem to tudi dejala.»

Vstopi Oskar Danese, prijatelj priče Levi.

«Veste li, da je Levi imel nek- daj sobo za ljubavne sestanke. Ni- ste tega dejali Brilla?»

«Ne — ni mogel!»

«Slišite Brilla?»

Gosminove. Po sprejemu, ko so vsi gostje začeli zapuščati hišo, je slišal v sobi jok in kľofute. Brill je okľofutal svojo ženo. On je le malo poznal Brilla in pokojno Ines.

Zadnje priče v obravnavi so Josipina Petech in neki Petracio. Kakor smo že javili, je državni pravnik stavljal predlog, da se ta dva zaslizita pri zaprtih vratih; zato da predsednik izprazni dvorano.

Razne priče, katere je predlagala bramba, je obtoženec sam zavnil, češ, da je njh pričanje skoro brezpomembno, ker ni v zvezi z dogodkom in tudi ne z njegovim zakonskim življenjem.

Nadaljevanje obravnave je došlo na pondeljek ob 9. uri zju-

traj. Skoro ves dan bo porabljen za čitanje izjav raznih izvedencev — posebno seveda spričeval psihijatrov, ki imajo mogočno besedo v tej obravnavi.

Branišelj odvetnik Matosel-Loriani že koplji na mizi pred seboj debele zvezke, a znana dela psihijatrov Kraft-Ebnig, Tausi Lugaro in drugih, iz česar je razvidno, da bo ena glavnih tem brambepopolna duševna omejenost.

Državni pravnik ekselencia cav. Tasso pa ni opustil ničesar, da pobježe a priori tezo zagovornika. Podpiral ga bo v tem zastopnik civilne stranke, odvetnik Turola.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Trg svetega Andreja

Jutri se prične v Gorici trg sv. Andreja. Trg sv. Andreja pomeni za Gorico nekaj mali «vselejemo», ki se vleče štirinajst dni. Združeno je z njim vse polno zabave, za katero bo letos — kot je videti po pripravah — dovolj preskrbljeno. Najvažnejše pa je, da se na sejem svetega Andreja in naslednji dni steka vse goriško prebivalstvo v svojo metropolo — Gorico. Tu se najdejo sorodniki in znanci. Tu se najdejo kupci in prekupci, stojničarji in kramarji, trgovci z živino in trgovci z lesom. Ljudje z dežele, ki morda nikdar nimajo take prilike posetiti Gorice kot te dni, si bodo lahko kupili domačih knjig po knjigarnah in posebno časopisov, ki jih bodo dobili lahko po vseh tobakarnah.

Nesreče in nezgode

— Tako močno se je neka Magdalena Vončina, stara 75 let iz Gorice, stanujoča v ulici Croce št. 5 zbudila z žebijem v levo roko, da jo je moral Zeleni križ prepejati v goriško mestno bolnico.

— Istotako je moral s pomočjo Zelenega križa neki 49 let star Franc Rijavec iz Trnovca pri Gorici v goriško mestno bolnico, ker si je zlomil roko v zapetu.

Darovi Zelenemu križu

Družini Orest Persa in Alojz Struckel sta darovali vsaka po L 25 Zelenemu križu v spomin umrlemu profesorju Cossarju.

Brivnice bodo zaprte

Ponovno opozarjamo, da bodo v pondeljek, na sejem sv. Andreja, zaprte v Gorici vse brivnice. Zato se mora oni, ki hoče biti lep, ostriti v nedeljo dopoldne. Istotako se moti gospodična z dežele, da bo na sv. Andreja dan izročila brivcu svoje dolge lase, da bi se potem doma pobahala z «bubi» frizuro.

Odprte lekarne

Danes, v nedeljo, dne 4. decembra, bodo odprte v Gorici sledeče lekarne: ves dan z nočno službo ves prihodnji teden lekarne Alesani, Via Carducci 12; do ene ure popoldne pa lekarne Giubich, via Rabatta 18 in Kurner, Corso Vittorio Emanuele 4. **Taksa na stroje za kuhanje kave tipa «express»**

Goriški občinski urad javlja, da morajo z ozirom na vpeljavno takse — po kraljevem ukazu z dne 21. aprila 1927. — na stroje za kuhanje kave tipa «express» — vsi lastniki omenjenih strojev iste kmetije 15 dni prijaviti na občinskem knjigovodstvenem uradu (okence št. 1).

Ustanovitev pokrajinskega gospodarskega sveta

S 1. decembra tega leta je prenehala delovati v Gorici trgovska zbornica (Camera di Commercio). Mesto nje se je ustanovil pokrajinski gospodarski svet za Goriško. Njegov predsedstvo bo v rokah goriškega prefekta comm. Cassinija. V četrtrek ob 11. uri se je vršila iz-

račitev urada v roke comm. Cassiniju. Slovesnost se je vršila z govorom bivšega komisarja trgovinske zbornice g. Antona Orzana, kateremu je na koncu odgovoril in se mu za besede zahvalil prefekt Cassini.

Le izprašan je bil

Kot smo poročali pred dnevi so orožniki, osumišči ga, izprašali nekega Alojzija Rijavca iz Trnovca pri Gorici, glede nesreče dvehletnega otroka Antona Canizzana iz Gorice, ki je prišel pod voz. Orožniki so poleg njega izprašali še več drugih drvarjev in voznikov iz Trnovca, pa — po besedah Rijavca samega — ki se je zglasil pri nas — niso mogli nobenemu ničesar dokazati in niso menda nobenega naznanili sodnijski oblasti. Tako nam je izjavil g. Rijavec, ki se je zglasil pri nas.

Izpred sodišča

Zgodaj sta začela z ropanjem

Pred goriškim kazenskim sodiščem sta se morala v petek dopolne zagovarjati dva še mladolletna mladeniča iz Kojškega v Brdih. Eden ima komaj 17 let, drugi pa 19. Imenujeta se Ferdinand Marinič in Jožef Čadež. Obtožnica pravi, da sta oropala 81-letnega starca Mohorja Vuga ter tudi najbrže okradla nekega starca iz Kojškega. Pred nekaj meseci sta namreč vdrla dva neznanca mladeniča po noči v Vugino hišo. Eden je iskal denar, drugi je stražil pri vratih. Ko pa se je na šum, ki sta ga delala, vzdudil iz spanja Vuga, ga je eden prijel za vrat in ga po obrazu opraskal. Ko nista mogla dobiti drugega, sta odnesla starcu poročni prstan. Prvi večer jih Vuga ni spoznal, šele drugi dan jih je pričel sumiti, zlasti na podlagi izjave nekega Jakoncčiča. Obtožnica sta že več mesecev v zaporu. Marinič, ki je iz premožne družine, je obložen zelo dobro in se mu ne pozna krivice.

Obtožnica tajita dejanje. Tisti večer sta bila doma in sta igrala v Mariničevi hiši, kjer imajo tudi gostilno. Tudi glede tatvine na škodo Rudolfa Starca sta negativna.

Mohor Vuga pripoveduje, da je bilo okrog polnoči, ko sta se dva mladeniča priplazila v njegovo sobo. On je bil namreč ravno nekaj dni prej dvignil večjo vsoto posojila na goriškem Montu, zato se je vedelo po vsej vasi. Iz tega tudi on sklepa, da so ga hoteli tisto noč okraštiti in oropati. Pobili so ga na tla, še sedaj ga rane od takrat holi. On se je branil in enega celo opraskal. Prvi večer jih ni spoznal, sumil pa je, da so domačini, drugi dan pa, ko so ga drugi opozorili na Čadeža in Mariniča, se je, predstavljajoč si njuni postavi in primerjajoč jih s postavami onih, ki sta ga napadla, popolnoma prepričal, da sta bila ona dva. En dokaz več je bil, da so dobili Čadeža opraskanega. On se pa spominja, da je enega opraskal.

«Ali so kaj govorili?»
«Nič nisod»
Staro Rudolfa, ki stanuje v Kojškem, pove, da je nekoč, ko je prišel z dela domov, našel okno svoje hiše razbito in odprto, ni pa mogel ugotoviti, če so mu tatovi, ki so vdrli skozi okno, kaj odnesli.

Priča, ki je pač doprinesla najvažnejši in najjačji dokaz, je bil Karel Jakoncčič, stanujoč v Kojškem. K njemu je namreč prišel malo pred roparskim napadom

ZAHVALA.
Vsem našim blagim očetom, ki so na katerikoli način pomagali spomin našega nepozabnega

IVANA
trgovca v Brezovici

dne 29. novembra, po dolgem mučnem bolezni, preživel s svetostojnostjo smirajoč, v 37. letu, izdihnil svojo blago dušo. Pogreb se je vršil v sredo, ob 10. uri popoldne, iz hiše žalesti na domače pokopališče.

BREZOVICA, 2. decembra 1927.
MA: J. Žena in ostali sorodniki.

Cadež in ga silil, naj gre z njim in Mariničem, da bodo vsi trije po noči napadli starca in onemoglega Vuga ter mu odnesli denar. On pa tega ni hotel storiti.

Preda: «Ali sta bila s Čadežem kdaj v zaporu?»

Jakoncčič: «Ne, nikdar nisva bila prijatelja.»

Državni pravnik je nato, dokazujoč krivdo obeh, zahteval, naj se radi ropa kaznujeta na podlagi različnih olajšav radi mladostnosti itd. na 3 leta, 10 mesecev in 18 dni zapore.

Zagovorniki so zahtevali, trdeč, da rop ni dokazan in da se priči Jakoncčiču ne sme absolutno verjeti, naj se obtožnica oprostita, ko vendar nista bila še nikdar kaznovana in je Marinič v vasi na jako dobrem glasu, sin dobre in bogate družine.

Sodišče je potem izreklo razsodbo in obsodilo Mariniča na eno leto, šest mesecev ter 20 dni zapore, ker je še mladolleten, Čadeža pa na dve leti sedem mesecev ter tri dni zapore.

Nasilni prenočevalci

Trije so sedeli na zatožni klopi: Jožef Žagar iz Zage, Jožef Butolo, imenovan Benedet, iz Tolmezza, in Valentin Crapis, imenovan Tinat, iz Videmske pokrajine. Obtožnica so bili: prvi, da je žalil Nj. Vel. kralja in min. predsednika Musolinija; ostala dva pa, da sta hotela s silo vdreti v stanovanje Zagarjevega brata, zahtevajoč naj ju prenoči.

(Dalje na IV. strani)

POSILANO

ZAHVALA

Zahvaljujem se zavarovalni družbi proti požaru «L'Union» za hitro in točno likvidacijo škode, nastale po požaru na kolonski hiši vikarijske cerkve v Fojani. Priporočam družbo kakor tudi njenega zastopnika g. Avgusta Ravnika, v Gorici, via Barzillini št. 2. (1272)

FOJANA, 30. novembra 1927.

J. Milanič, vik. upravitelj.

*) Za članke pod tem naslovom odklanja uredništvo vsako odgovornost.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 1542

SOBA meblirana za gospoda se odda. Vprašati Milano 13, vrtar.

HIŠA s približno 13 ha zemljišča, njive, travniki, gozd, vinogradi se prodaja skupno ali sama hiša. Naslov: Tavčar Rudolf, Ivanjgrad (Castelgiovanni) pošta Komen. 1629

HIŠA s štirimi prostori in 700 m² vrta, se prodaja. Pojasnila daje Peter Beton, Bistrica. 1630

HIŠE prodam radi odpotovanja. Guardella, Boschetto in Greta. Naslov pri tržaškem upravitelju. 1631

PEKARNA z vsem inventarjem, 2 vrta in njiva se prodaja. Jernej Peter, Pobrežje pri Mariboru. 1632

SKLADIŠČE oglja, v sredini mesta, dobro vpeljavno, se prodaja pod ugodnimi pogoji. S. Lazzaro 6. 1633

ŠIVILJA, usajena, izdeluje in popravja po najnižjih cenah. Piazza Foraggi št. 4, vrata 2. 1634

VAJENCA za trgovino jestvin sprejme Pečarič, Škofije 328 (Albaro Vescovà) 1635

SOBA z dvema posteljama se odda. Via Commerciale št. 14, IV. 1636

POSTELJA se odda. Via Molino a Vento št. 44. 1637

TRGOVSKI vajenec z enoletno prakso, vešč slovenskega in italijanskega jezika, išče mesta na deželi. Naslov pri goriški upravi. 1639

MIZARSKI pomočnik išče dela, najraje na deželi. Naslov pri goriški upravi. 1640

metalni sto — in dvestofuntne izstrelke do pettisot vatlov daleč.

Niso se zgradili takega brodovja in taka armada še ni živela, da bi stresla to srce Nove Francije s skale, na kateri počiva.

Z besedami je dal izraza svojim mislim in Robinuau ga je presenetil, ko je dejal:

«Mi dremljemo. Angleži so pa budni. Ako se kmalu ne predramimo, bo to mesto, ki ga mnogi smatrajo za nepremagljivo, padlo.»

David se je ozrl v tega mirnega, neobčutljivega moža, ki hrani skrivnostni zakopan v svojem srcu in čigar obličje zakriva maska neprestanega mraku — in verjel mu je. Kajti isto stvar mu je povedal Črni lovec.

Bilo je že poldne, ko se je Robineau, sledeč prejetim navodilom, vrnil s svojim varovancem v palačo. Presenečenje je tam čakalo Davida,

ZAHVALA.
Vsem našim blagim očetom, ki so na katerikoli način pomagali spomin našega nepozabnega

IVANA
trgovca v Brezovici

dne 29. novembra, po dolgem mučnem bolezni, preživel s svetostojnostjo smirajoč, v 37. letu, izdihnil svojo blago dušo. Pogreb se je vršil v sredo, ob 10. uri popoldne, iz hiše žalesti na domače pokopališče.

BREZOVICA, 2. decembra 1927.
MA: J. Žena in ostali sorodniki.

ZAHVALA

Ob priključitvi našega nad vse ljubljenega soproga in očeta

Karla Lutman-a

izrekamo najiskrenejšo zahvalo vsem znanem in prijateljem, nadalje pevskemu zboru za ganljive zaostanke, ter sploh vsem, ki so spremlili našega nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti.

ŠTANDREŽ, 2. decembra 1927.

Zahvaljoča družina.

POSTELJA se odda poštemu delavcu. Petrovič, via Rimondo 12. 1642

SREČO, preteklost in bodočnost življenja pove avtoriziran kiroman v «Via della Pietà» 12, vrata 6. Govori slovenski. 1643

KVAS Società Ligure Lombarda, Trst, Piazza Scrocola 3, Telefon 32-37 je najboljši po moči, trajanju in izdatnosti. Zastopnik v Cerknem: Maks Stucin. 1641

SV. MIKLAJ. Ne pozabite obiskati prodajalno v Trstu, Piazza Oberdan št. 1. Bogata izbira hišnih potrebščin in igrače po najzmernejših cenah. 1476

SPALNI divani, otomane navadni in luksuzni. Ferjancic, tapetnik, via S. Maurizio 9. 1579

ŠTEDILOK se prodaja za L 180. Via Media 6, kovač. 1590

ZA SV. MIKLAJ likvidiramo vse igrače in solake potrebščine po konkurenčnih cenah. Sprejema se delo a-jour in anglički vbo. Via Foscolo 15, vogal via Manzoni. 1596

TRTE, cepljene, razne, za jesensko in spomladansko saditev, prodaja po najboljših cenah, zajamčeno sortirane, črne in bele. Trtnica Pipan, Komen 29. 1591

V GORICI «OREFICERIA MODERNA», Corso Verdi 13, ure, srebrnina, zlatenina po zmernih cenah. Poprave ur se se izvršujejo točno in hitro. Kupuje se srebrn in zlat denar. Najboljše cene. 1597

HIŠA z velikim vrtom in gospodarskim poslopjem, sredi mesta, na prometnem kraju, v kateri je lokal in krojaštvo prav dobro vpeljavno, se prodaja. Dopolni na lastnik A. Meuz, Slovenska Bistrica, Stajersko. 1622

PIANINI, krasni modeli, s križanimi strunami in moderatorem se prodajo. Lir 3500. Via Solitario 25, III. 1626

ŠTIRI KRAVE, molzne se prodajo. «Hotel Grignano», telefon 48-14, Sinigaglia. 1627

BABICA, pooblaščenca se priporoča za na deželo. Androna S. Cilino št. 16. 1628

PAZITE! Najboljše, najlepše, najcenejše obuvale dobite pri Rebcu - Trst - Carducci 36. 1158

ZALOGA papirja. Uvoz in izvoz na vse kraje. Cene ugodne. Tvrđka G. Dollmar, Via Ugo Polonio 5, Trst. 1452

STABILIMENTO musicale «Giuseppe Verdi», Via Imbriani 18, vogal Carducci. Muzikalije, godala, orkester, violine itd. 1024

POZOR! Velika zaloga vseh mrtvaških potrebščin. Krste za odrasle od L 60 naprej; krste male od 15 L naprej. J. Sak-sida, Dornberg. 1512

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Budulic Ana, Via Madonna del Mare 19, II. 1638

BABICA, diplomirana, sprejema noseče. Hladis, via Madonna 10, II. 1644

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko. Slavac, via Giulia 29. 1592

Kino „Ideal“ - Opčine

Danes od 15.30 dalje, veličanstveno doživljaj cesarja Jožefa II. z gosudarjevo hčerko: „Njeno Velikanstvo - ljubezen“

v glavnih vlogah Harry Liedke in Lya Mara.

Ne zamudite te izredne prilike!

V torek, na dan sv. Miklavža od 17. dalje

„Kraljica mode“

Izreden film! Za dame!

Vsled pozne sezije
nadaljuje

Tvrđka G. Struchel Succ. Trst
Via Mazzini 36 — Via S. Caterina 7

izredno prodajo vsega zimskega **BLAGA** po najnižjih cenah.

Volneno blago za plašče in obleke, baršun, sealskin, peluches, astrahan, Karakul, kožuhovine za okraske, solliers in šerpe. Pletenine, nogavice, gilets, pullover, šali, šerpe, odeje preproge itd.

Obiščite prodajalno brez vsake obveze.
Stalne cene. (1273) Stalne cene.

KURJA OČESA
z mazilom se odpravijo takoj

FARMACIA SPONZA
Trst - Via Tor S. Piero 10
Pazite na ponaredbe
Dobiva se v vseh lekarnah
po znižani ceni L 3.—

Elektirne svetiljke in žarnice za Radio
„METALLUM“
Glavna zaloga v Trstu 1106
A. Ulcigrai, Via U. Polonio 3

NA OBROKE
Obleke, paletote, dežni plašči, karnine, perila, platno, dežniki, gilets, volneni pullover, blago velour i. t. d.
Znižane cene! Pogoji ugodni!
Via Roma 3, III. nadstropje

NOGAVICE
BOMBAŽ
VOLNA, SUKAMEC, SVILA
ZA ŽENSKO
MOŠKE IN OTROKE
MANUFATURE
PAULATTO
TRST
VIA DANTE 10 - VIA MAZZINI 32
Publ. TITAN - Trieste.

Čevljarnica Vodopivec
Trst — Via Riborgo 29 — Trst

naznanja cenjenim odjemalcem, da se je preskrbela

za božične in novoletne praznike
z bogato izbero **OBUVALA** za moške, ženske in otroke toliko navadnega kolikor luksuznega, ki se prodaja po najzmernejših cenah.

Blago prvovrstno, delo solidno in natančno. (1235)
Izvršujejo se naročila po meri in popravila.

Purich & Co. - Trst
Elektromehanična dobava
Via S. Anastasio 12 Telefon 8-29

„RADIAN“
Električni prevodniki. Cevi za izoliranje elektrike. Električne žarnice. Kristali za elektriko. Likalniki. Potrebščine preciznosti za mehaniko. Zahtevajte cenike!

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (63)

Spisal James Oliver Curwood

Prevel France Magajna.

Vojaki in častniki so drenjali po glavnih ulicah. Meščani so nosili opasane meče. Kamorkoli se je človek ozrl, povsod je videl sijajne uniforme, svetle sablje, preproste obleke gozdnih strelcev in kupčevalcev, mahajoče perjanice indijanskih poglavarjev, očrnele obraze indijanskih bojevnikov in skal-polovcev.

Mesto samo ni nikoli prej živelo v taki blaginji in bogastvu, kajti pokolji in uničevanja z ognjem in mečem v obsejnih pokrajinah so vedno prinašala mestu bogastva. Quebec je drhtel v razkosnih bur-nih zabavah in veseljačenju. Ple-

si, zabavni večeri z bogatimi gostinjami in orientalskim sijajem so se vrstili skoroda večer za večerom. Ta solčni dan, ki se je porodil po preteklih tednih mraku, je zopet pričaral na ulice vrveče življenje.

David se je počutil kakor človek, ki sanja. Mesto samo, prebivalstvo, velike stavbe, mogočno obzidje, preteče utrdbe in v njih baterije orjaških topov — vse to ga je prijetno razburjalo in prešinjalo.

Zdaj je umeval ponos in zaupanje, ki je navdahnilo Anico, ko mu je pripovedovala, da naj le lajajo in grizejo bojni psi Aničev. Quebec — duša človeka Francije — jih bo vedno pognal nazaj.

Občudoval je baterije, ki so varovale vsako ped tega čudovitega mesta — občudoval je velike dvo-tonske topove, ki vržejo težko krogle miljo in pol daleč, ter deset in trinajstpalčne možnarje, ki so

metalni sto — in dvestofuntne izstrelke do pettisot vatlov daleč. Niso se zgradili takega brodovja in taka armada še ni živela, da bi stresla to srce Nove Francije s skale, na kateri počiva.

Z besedami je dal izraza svojim mislim in Robinuau ga je presenetil, ko je dejal:

«Mi dremljemo. Angleži so pa budni. Ako se kmalu ne predramimo, bo to mesto, ki ga mnogi smatrajo za nepremagljivo, padlo.»

David se je ozrl v tega mirnega, neobčutljivega moža, ki hrani skrivnostni zakopan v svojem srcu in čigar obličje zakriva maska neprestanega mraku — in verjel mu je. Kajti isto stvar mu je povedal Črni lovec.

Bilo je že poldne, ko se je Robineau, sledeč prejetim navodilom, vrnil s svojim varovancem v palačo. Presenečenje je tam čakalo Davida,

Ko je v družbi Bigota stopil v sprejemnico slednjega, je Anica, prijaznejša in zgovornejša od večeraj, stekla k njemu. Vsa je žarela v veselju. Če sta ji žalost in dvom trgala srce, ni o tem pokazala nikakega znamenja. Podala mu je obe roki in njene svetle oči so mu naznanjale, da ji je Bigot že povedal o njegovem častnem sprejemu v palači. Toda ni mu ponudila ust v poljub.

Potem je opazil, da se v eni malih rok, ki jih je držal, skriva zmečkana rokavica, katero je prejšnji večer vrgel Bigot na tla. Njena barva in pa na stotine drobnih gubic, ki jih je napravil Bigot, ko je bil v gnetel v roki, so mu to spoznanje zadostno potrdile. V njegovih očeh in na obličju pa ni bilo nikakega znamenja, po katerem bi bilo mogoče soditi, kako globoko ga je presunilo to odkritje.

Bigot ju je opazoval z dobrohotnostjo očeta, ki gleda dvoje ljubljениh otrok. Roka, ki jo je položil Davidu na ramo, je bila prijateljska.

«Malo kosilce, David, samo za nas tri,» je pojasnil. «V materi generalni prednici sem skoro uničil vero vase, ko sem jo naprosil, naj daruje Anici pol dneva. Dvakrat v tako kratkem času — to je nasprotno njihovu pojmovanju in pravilom. Da smo dobili dovoljenje tudi zdaj, se moramo zahvaliti — ne vplivu moje malenkosti — pač pa prošnjam blage Angelice Rochemontier pri prednici v samostanu.»

«Pa Davidu tudi,» je dodala Anica. «Materi prednici sem že toliko pripovedovala o njem, da je radi njega dobra in ljubezniva z mano. Rada bi te spoznala, David, in želim, da prideš obiskat.»

Bigot se je mehko smehljaj.

«Gotovo vam hoče povedati, kako neprecenljiv zaklad imate in po vrhu tega se hoče tudi prepričati, če ste ga res vredni,» je dejal Davidu.

Anica je zardela in njeni prsti so mehko stisnili njegove. Potem mu je odtegnila roki.

«Monsieur Bigot je dober,» je dejala in svetloba v njenih očeh, ko je pogledala nadzornika, je Davida bolj vznemirila kot rokavica. «Vso srečo je nama poklon

Nekega večera sta se Butolo in Crapis, ki sta prišla na Zagor iskati dela, po tamnih gostilnah precej močno opila. Okrog polnoči sta se odpravila proti Zagarjevi hiši. Ker sta bila precej vesela, sta med potjo razgrajala in vpila. Ko sta prišla do vrat, sta pričela razbijati po njih in vpijati, naj jima odpro, da bosta pri njih prenočevala. Zagar se je oglasil iz hiše, da ljudi, ki prosijo s tako maniro za prenočišče, ne bo sprejemal v hišo. Onadva zunaj pa sta še vedno robančila in celo grozila, da bosta streljala s samokresom. Ko jima pa Zagar ni hotel odpreti, sta vtilila vrata in vdrila v podstrežje, kjer jima je hotel Zagar vseeno odkazati ležišče na senu. Onadva pa sta v svoji vinjenosti pričela zopet razgrajati, dokler ni Zagar odhitel, da pokliče orožnike. Medtem sta pa pijana delavca nadlegovala Zagarjevo ženo, ki je morala z otrokom vred iz postelje bežati. Zagar pa orožnikov ni našel doma, zato je poskal svojega brata Jožefa, današnjega obtoženca. Z njim vred in z nekaterimi drugimi se je podal proti domu. V bližini doma je še čul ženo, ki je vpila nad nadležnimi pijanci: »Pustite me, kaj sem vama storila! Na mostu v Zagi so se tedaj srečali s pijanim delavcem, ki sta se vrčala iz hiše. In so se sprijeli. Padlo je nekaj udarcev, hudega pa ni bilo. Pač pa — po pričanju Butola in Caprisa — sta onadva peti fašistovski himni, dočim da je obtoženec Jožef Zagar vpijati: »Dol z Mussolinijem! Dol s kraljem! Proč z Italijani, ne maramo jih! — Pozneje so bili o vsem tem obveščeni orožniki, končala pa se je vsa ta zadeva šele na sodišču.

Predsednik vpraša Zagarja: »Je res, da si žalil Nj. Vel. kralja in ministrskega predsednika?«
»Ne, nič ni res! Zvest italijanski državljan sem, zvesto sem služil vojake v italijanski vojski in sem bil celo zato odlikovan z denarno nagrado, čemu bi potem žalil kralja! Res je bilo le to, da sem šel bratu na pomoč, ko me je kralj radi nasilstva teh le dvehi, ki so mu vdrili v hišo. Stepli smo se na mostu in sem celo Crapisu dal klofuto. «Zovinece» pa niso peli. Butolo pripoveduje, da so prišli na Zagor iskati dela, pa so se v gostilni napili. Šli da so nato iskati stanovanja. Pa niso zahtevali, le prosili so ga. Tudi v hišo niso vdrili.

Predsednik: »Ali ni eden izmed vas rekel, da bo streljal s samokresom?«
Butolo: »S samokresom? Oh, če bi imel samokres, bi jih deset potrestal na mostu, tako so me namatili!«

Preds. »Kako divja žival! Seveda so vas lahko nabili, če je eden izmed vas hotel k Zagarjevi ženi!«
Zatem trdi Butolo, da je Zagar na mostu žalil kralja in ministrskega predsednika.

— »Kaj pa vi pravite, Capris?«
»Samo resnico, gospod predsednik!«

»Na Krnu smo delali in smo prišli na Zagor... i. t. d. ... Z maniro smo proslili... kakor je pač treba... O revolverju ne ve nič. Giovinezzo pa sta pela in zato ker sta jo pela, da je Zagar žalil kralja in Mussolinija.

Priča Zagar pove, da je bil z ženo v podstrežju svoje borne hišice, ko so ga prišli nadlegovati opiti delavci. Ko jih je opomnil, naj bolj z maniro delajo, so mu odvrnili, da bodo pa s silo odprli, če jima on z lepa ne odpelje. On ni slišal nobenega, da bi vpijati »Dol s kraljem!« ali podobno.

Priča Pičulin pove, da se je pomagal tepsti in da je slišal, kako sta delavca po italijansko preklinjala.

Brigadir pove, da je Zagar pošten fant in gotovo ni zakrivil onega dejanja, ki mu ga pripisuje obtožnica. Ko je on zvedel za dejanje, je sicer dal vse tri zapreti, Butolo pa ga je ob tisti priliki prosil, naj stvar pomekne.

Državni pravdnik se obrača bolj do delavcev, katerima da je vino tisti večer zmešalo glave, radi česar danes več govorita, kot je bilo res. Zahteva, naj sodišče Zagarja popolnoma oprosti.

Ker je Rudolf Zagar odtegnil obtožbo proti Caprisu in Butoli radi nasilnega vdruja v hišo ter jima vse to velikodušno odpustil, jo sodišče ni moglo obsojiti ter ju je iz tega vzroka oprostil. Jožefa Zagarja pa je oprostil, ker ni zagrešil dejanja.

IZ GRGARJA Požar

Po naših Gorah se kar zaporedoma vrstijo požari. V dobrem mesecu smo čitali o požaru, ki je uničil gospodarska poslopja v Lokovcu nad Čepovanom, v Čepovanu, v Podlaki, in danes poročamo zopet o novem, ki je uničil znano gostilno na Fobškem Kalu ad Grgarjem, tik ob poti, ki pelje iz Grgarja v Puštal.

Lastnik omenjene gostilne je neki Stefan Jevšek, ki je po oddal gostilno pred tremi meseci v najem. Ker je bila na samotni je kaj dobro služila voznikom iz Čepovanske strani in Grgarjem; posebno dobro se je prilagajala tudi zimskim sportnikom, ki so po tej poti hodili na Lokve se smučati.

Od četrta na petek ob 1 po-

polnoči, 2. t. m., je nenadoma pričelo goriti v prvem nadstropju omenjene gostilne iz do sedaj nepojasnjenih vzrokov. Brž so sklicali stanovalci ljudi iz sosedne Fobce, toda bilo je že prepozno, da bi se dalo preprečiti večjo škodo. Zamogli so komaj deloma rešiti premično in vinsko posodo. Da se je preprečil požar na sosednjo hišo gre velika zasluga Fobčanom in nekaterim iz Podloke, kateri so vključili hudemu mrazu in vetru gasili.

Škoda se ceni na več desetstotno lir in je baje krita z zavarovalnico.

TOLMIN.

Pričakoval sem, da se bodo tolminska dekleta oglašala na dopis »Edinosti« dne 26. p. m. v obrambo svoje časti; ker tega niso storile, hočem jaz spregovoriti par besed.

Nimam namena obravnavati besed s prižnice kot dopisnik omenjene »Edinosti«. Zato se lotim kar dopisa.

Dopisnik posvečuje svoj članek nedostojnemu oblačenju tolminskih deklet. Dvomim, da bi bili oni »tolminci« res Tolminci, ker bi se v tem slučaju ne dotikal tega vprašanja.

Vprašam le dopisnika, ali si je postavil pa model par izjem, po vojni naseljenih deklet? Ni treba, da se zaradi teh blati čast tolminskih deklet.

Tolminska dekleta, so hvala Bogu še pošteno oblečene in v moralnem oziru — razen par izjem — na dobrem glasu. Naj si gre dopisnik ogledat druge vasi in trge in naj se šele potem loti obdelavanja naših deklet.

Tolminci ne bomo več molčali, da se bo naš trg mazal s podobnimi dopisi. Dosti tega zadiranja je bilo že o pustu, ko je Tolmin stal po nedolžnem, pred svetom zelo propadel.

Nočem nadalje razpravljati o tem, pripominjam pa, da predno se bo omenjeni dopisnik lotil blatenja Tolmina, naj se prepriča, ali je Tolmin res tak, v kakršno luč ga hoče postaviti.

Da bo dopisniku jasno, da ni pisal to kak »lahkočivce«, se podpisujem s pravim imenom.

Slavko Tuta.

KOSTANJEVICA NA KRASU

Prvi pogrebni obred v novo sezidani cerkvi na dan 30. novembra 1927

Umrla je 22-letna Lojzka Franček, edina hčerka matere vdove, katera je že leto dni bolna. Nepopolno revščino so jima lajšali domačini s prostovoljnimi darovi. Ob smrti hčerke, so prihiteli v tolažbo razžalosteni materi vrle kostanjeve mladenke. S požrtvovalno in posnemanja vredno ljubeznijo so nabirale med domačini ter tudi same darovale od lastnih svojih zaslužkov prispevke ter tako lepo poskrbele za dostojen pokop pok. tovarišice in ji s tem pokazale svojo poslednjo ljubeznivost. Do solz so bili ginjeni ljudje, ko so ji mladenke v rojstni hiši zapele žalostinko. Lep je bil ta prizor. Ko je solnce zahajalo, je krenil sprevoz na pokopališče, belo oblečene mladenke so nosile belo rakev in spremenjale z venci in šopki rož tovarišico k zadnjemu počitku in se s petjem od nje poslovile. Čast takim mladenkam! — Bog plačaj vsem! Umrla pa miren sen v tihi grobu!

VIPAVA

Kmetijsko društvo v Vipavi je priredilo kakor vsako leto tudi letos pokušnjo vinskih vzorcev svojih članov. Prinesenih je bilo 150 vzorcev, kateri so se najprej preizkusili na ebulioskop z ozirom na alkohol. Imelo je 95 vzorcev od 10 do 11%, izpod 10% je imelo 31 in nad 11% alkohola pa 24 vzorcev, kar znači prav dobra namizna in sortirana vina. Tudi pokušnja je prav dobro izpadla. Vina so bila harmoničnega okusa in zelo enotnega značaja brez napak ali boleznij, kar kaže, da se je naše kletarstvo splošno zboljšalo. Opozorjamo gostilničarje in zalogarje na ta dejstva.

Loterijske številke

izrobano dne 3. decembra 1927.					
BARI	28	41	79	43	60
FIRENZE	23	85	21	62	51
MILANO	85	80	82	37	10
NAPOLI	5	26	57	50	24
PALERMO	4	6	47	58	31
ROMA	62	87	79	30	17
VENEZIA	59	1	75	5	30
TORINO	84	48	61	18	37

Znanost in umetnost

Kaj nam prinese lotos Sv. Miklavž?

Vsi ga že težko pričakujejo posebno naši malčki, ki vsak večer štejejo kolikokrat pojdejo še spat dokler pride priljubljeni svetnik s svojimi darili.

A tudi odrasli se ga veselijo, ker tudi oni sprejemajo z veseljem kaj lepega. Mnogokrat si stari Miklavž beli svojo žito itak belo glavo s čim naj zadovoljivo odrasle, ker ve, da njim ni ne do igrak ne do sladčic. Kaj naj jim prinese, da jih osreči? Kaj lepega in obenem koristnega, to je zanje.

Pa Miklavž si že zna pomagati. Veste, kaj bo letos daroval? Prišel je k Stoki ter si nabavil polno Vedežev in z njimi nabasal svojo malho. V ponedeljek zvečer bo hodil od hiše do hiše in povsod bo pustil tudi to lepo darilo. Kako bodo vsi tega veselili!

Kako tudi ne, saj Vedež je naš priljubljeni koledarček, ki prinaša vse polno lepega, koristnega in zanimivega gradiva. Lepe smešnice, najvažnejše svetovne dogodke, kažipot po Trstu in Gorici, pregled o davkih, kolkih in poštnih pristojbinah. O vsem tem govori Vedež. In naš stari Pavliha, ki se je vrnil z dolgega potovanja širom sveta, nam pripoveduje, kaj je novega v oddaljenih krajih in tujih državah. Višek vsega pa je koledar s svojim nezmotljivim vremenskim prerokom. Pa še nekaj! 50 krasnih dobrihkov podari letos Vedež svojim ljubim čitateljem.

In kar je tudi velike važnosti, Vedež je lično v platno vezan. Pridnejšim prinese Miklavž razne Vedeže še druge knjige, da si bodo v dolgih zimskih večerih z zabavnimi povestmi kratili čas.

In za naše malčke je nakupil Miklavž pri Stoki vse polno slikanice, povestnih knjig, barvic in šolskih potrebščin; tako da bodo letos vsi, mali in veliki z Miklavževim obhodom zadovoljni.

BORZNO POROČILO

Amsterdam 741-747, Belgija 252.50-255.50, Francija 72.30-72.60, London 89.77-89.97, New York 18.36-18.42, Španija 302.50-308.50, Svica 354.07-356.07, Atene 24.15-24.65, Berlin 437-443, Bukarešt 11.14-11.54, Praga 54.45-54.75, Ogrska 319.50-325.50, Dunaj 256.85-262.85, Zagreb 32.30-32.60. Uradna celana zlata (2. 12.) L 355.59, vojnoodškodninske obveznice L 69.50.

DAROVI

Gospod A. P. iz Trsta daruje Lit 10.— za »Solsko društvo«.

BREZPOSELNI!!

V 8 do 15 dneh boste postali pridni šoferji in sposobni za vsako popravo motorja, dobiti si mesto in zaslužiti dobro. — Tečaj od L 100.— naprej.

Avtomobilska šola Trst, Via Imbriani šte. 14.

Ravnateljstvo bo poskrbelo za dobro službo. (1271)

Al Gran Risparmio

S. LEVI

Trst, Via S. Lazzaro 9

NOVI DOHODI

VOLNERINE v vseh barvah od L 2.30 do L 2.55 PARTIJN PUSTAN, double face 4.70 do L 4.90 KROKOPOLN centim. 80. — od 2.30 do L 2.50 PLATNO MADONNA št. 12, 80 centim. po L 3. — PLATNO za poročno perilo 150centim. po L 3.50 PLATNO „Dowias“, debelo, vis. 150 po L 6.50 SUKNO „pettinato“, fino, meter . . . po L 4. — SUKNO za srajce . . . po L 3.70 BORON za delavske hlače po 7.—, 8.—, 9.—, 10.—, 12.— in 15.— L meter.

Velika izbira BLAGA ZA PRTE.

SPECIALITETA: Pletenine, volnene in tužnjane ter ženske in otroške nogavice.

Blago prve vrste. — Posrežba točna.

Anglaška motorna kolesa Zenith

svetovna znamka Več tipov po zmernih cenah. Izborna olja STERNOL (1280) Potrebščine, gume, posebno oblačila i. t. d. Glavna italijanska agencija Zenith Trst, Via Commerciale št. 7

Prodajalna z usnjem

In čevljarstvi potrebščinami

P. Rehar

Trst, Via Scalinata 3

Gospod Jakob Dekleva, daruje, ker se ni mogel udeležiti pogreba blagopokojnega Jankota Dekleva Lit. 25.— »Solskemu društvu«.

Pokojsku blag spomin, darovalcem srčna hvala!

Gospodarstvo

SEMENA IN UMETNA GNOJILA

Tržaška kmet. družba v Trstu je prejela iz Nemčije svežo zalogo raznih vrtnih semen, kakor rdečo redkico okroglo, zgodnji nizki in srednjevisoki grah, zgodnje zelje, solatno ali vrtno peso rdečo itd. Razen tega imamo v zalogi vsa ostala vrtna in poljska semena, trave, semen-sko rž, čebulček za sajenje in ostala semena za sedanjo setev.

Umetna gnojila Tomaževo žlindro, superfosfat, kalijevo sol, čilski soliter in žveplenokisli amonijak.

Kmetijske stroje Slamoreznice »Mayfahrt«, plugge, brane, ter razno poljsko in vrtno orodje.

Slamoreznice »Mayfahrt« ima v zalogi tudi Mlekarska zadruga v Trnovem.

Razne kmetijske stroje, katerih slučajno nimamo v zalogi, naročimo po želji naročnika od najboljših tu- in inozemskih tvrdk.

TRŽ. KMET. DRUŽBA V TRSTU Ulica Torre Eianca 19, tel. 44-39.

ZLATARNA Albert Povh Trst, Via Mazzini 46 Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

Izšel je roman NEMEZA

Cena L 6.—, po pošti L 7.30

DAVIDE CAVALIERO

Trst — Corso Garibaldi št. 5 (prej Barriera vecchia)

Prodajalna izdelanih oblek, paletots, površnikov gabardines in covercoats z velblodjo podvlako, dežnih plaščev za moške, dečke in otroke.

Velika izbira blaga za moške obleke.

Specialiteta črnih in modrih oblek.

LASTNA KROJAČNICA.

Nizke cene. Resna postrežba. Govori se slovensko. 1236

Odlikovana tovarna

A. MOURICA

Trst, Via Udine 35

Prodaja na debelo in drobno Jerbasi za zelenjavo in mleko, košare in košarice iz vrbovice, naslonjaci in koški za darove. Velika izbira stolčkov za otroke. Košare po naročilu. — Pošiljate na deželo —

Frizerni salon

v Beogradu

na jako prometnem kraju, se takoj prodaja. — Čisti mesečni dobiček od 15.000 do 25.000 dinarjev (4.600 do 7.800 lir). Ponudbe pod »Damenfriseurgeschäft« na anononno pisarno Rudolf Mose, Beograd. (1251)

Odlikovana tvrdka

G. TEMIL

GORICA - Via G. Carducci št. 6

Dijavarnica. - Delavnica.

Toaletni predmeti najboljših tovarren. Bogata zaloga nožev, škarij, brivnih britev in žepnih svetilk. Brusarnica in nožarnica. POZOR!! Za izvršena dela jamči.

Slamoreznice Mayfarih

8, 10 in 12 col, z verigo (tudi na obroke). — Noži za vsakovrstne slamoreznice po vzoru. — Pasti »GRELL« za kune in lisce. — Lutzove peči. — Amerikanske žage »Remscheid«, ameriški aparati za brušenje žag. — Železnine.

M. KRIŽE — POSTOJNA. (1111)

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepčevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDCI in ZA OKREVANJE LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA V TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom Via Milano 20, pritličje (vogal XXX oktobra) - Tel. 16-04

Obrestuje hranilne vloge po 5%.

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Izvršuje nakazila pod ugodnimi pogoji za Jugoslavijo in ostale inozemske trge.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v DINARJIH ter jih obrestuje najugodnejše. — Daje posojila na menično poroštvo in zastavo vrednostnih papirjev ali dragocenosti. Eskomptira trgovske efekte

Uradne ure od 9-12, dop. in od 2-4 pop.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000.— Telefon 5-18, 22-98

PODRUŽNICA V TRSTU

CENTRALA V LJUBLJANI

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000.— Telefon 5-18, 22-98

Obrestuje vloge na vložnih knjižicah po 4½%, na tekočih računih po 5%, vezane vloge po dogovoru. — Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru. Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice:

GORICA, Brežice, Celje, Černomelj, Kranj, Logatec, Maribor, Metković, Novi Sad.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo

Blagajna je odprta od 9½-12½ in od 14½-16

Podružnice:

Novo mesto, Prevalje, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split. — Sezonska ekspozitura: Rogaska Slatina